

JUDr. Ján Richter
Minister práce, sociálnych vecí a rodiny
Špitálska 4, 6, 8
816 43 Bratislava

Bratislava, 4. marca 2013

Vec: VYVARUJME SA DISKRIMINAČNÝCH ROZHODNUTÍ

Vážený pán minister,

členovia a členky pracovnej skupiny pre prípravu novely zákona o sociálnych službách dostali na jej zasadnutí vo štvrtok 28. februára 2013 ústnu informáciu o pripravovanom národnom projekte na podporu opatrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí. Cieľom projektu je zvýšiť zamestnanosť v sociálnych službách (1535 miest) a súčasne zvýšiť dostupnosť tejto žiadanej služby pre ľudí, odkázaných na pomoc inej osoby.

Národný projekt by sa mal v krátkom čase spustiť. Jeho tvorcovia síce akceptovali požiadavku neziskových organizácií, aby sa aj neziskové organizácie mohli uchádzať o príspevok z ESF, ale urobili to šalamúnskym spôsobom. Najprv budú môcť požiadať o príspevok na opatrovateľskú službu len mestá a obce a až po niekoľkých mesiacoch sa budú môcť o rovnaký príspevok uchádzať aj neziskové organizácie. Ak ešte niečo zvýši.

Nepripomína vám to niečo? Nie tak dávno bol v zákone č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách § 8, ktorý hovoril, že obce požiadajú o poskytovanie sociálnej služby neverejných poskytovateľov až v prípade, ak oni samé alebo iné obce nebudú môcť požadovanú službu poskytnúť. Bez ohľadu na to, ktorého poskytovateľa uprednostňuje občan. Áno, je to ten paragraf, ktorý museli poslanci NR SR zmeniť, pretože Ústavný súd rozhodol, že nie je súlade s našou Ústavou.

Ústavný súd vykonal ústavnoprávny test, v rámci ktorého posudzoval, či dochádza k ústavne neakceptovateľnej diskriminácii neverejných poskytovateľov sociálnej služby oproti verejným, v ktorom hľadal odpoveď na štyri otázky: 1) či došlo prostredníctvom namietanej právnej úpravy k reálnemu vyčleneniu určitej skupiny poskytovateľov sociálnej služby v spojení s výkonom určitého ústavou garantovaného základného práva a slobody, 2) či k tomuto vyčleneniu došlo na základe niektorého kvalifikovaného kritéria alebo podobného neospravedliteľného dôvodu vymedzeného v čl. 12 ods. 2 ústavy, 3) či ide o také vyčlenenie, ktoré zjavne znevýhodňuje, je na príťaž príslušnej skupine poskytovateľov sociálnej služby, 4) či ide o také vyčlenenie, ktoré možno ospravedlniť určitým legitímnym verejným záujmom, ak áno, či ide o také vyčlenenie, ktoré je z hľadiska svojich dôsledkov nevyhnutné a proporcionálne v záujme dosiahnutia tohto verejného záujmu. Pokiaľ ide o bod 1) testu, **Ústavný súd skonštatoval, že v danom prípade došlo reálne k vyčleneniu skupiny neverejných poskytovateľov sociálnej služby v súvislosti s výkonom ich základného práva na podnikanie a uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti garantovaného čl. 35 ods. 1 ústavy** oproti iným verejným poskytovateľom pri prístupe k hlavnému predmetu ich hospodárskej činnosti. Na bod 2) testu odpovedal, že základný rozdiel medzi neverejnými a verejnými poskytovateľmi spočíva v danom prípade v právnej povahe osoby, ktorá subjekt poskytujúci službu založila, resp. zriadila, rozdiel medzi poskytovateľmi podľa platného zákona je založený na inom postavení, ktoré

predstavuje v zmysle čl. 12 ods. 2 ústavy neprípustný diskriminačný dôvod. Na bod 3) testu odpoveď je jednoznačná, napadnuté ustanovenia zákona reálne znevýhodňujú neverejných poskytovateľov v prístupe k fyzickým osobám, ktoré sú na poskytovanie sociálnej služby odkázané, a teda ich znevýhodňujú v prístupe k hlavnému predmetu ich činnosti, pričom ide o také obmedzenie, ktoré je schopné spôsobiť im vážnu hospodársku ujmu. **Toto obmedzenie prístupu neverejných poskytovateľov sociálnej služby k osobám odkázaným na poskytovanie služieb v danom prípade podľa názoru Ústavného súdu nie je založené na žiadnom legitímnom verejnom záujme, ktorý by ho mohol ospravedlniť.**

Sme presvedčení, že v prípade národného projektu ide o rovnaký prípad diskriminácie ako to bolo v prípade zákona o sociálnych službách. Neverejným poskytovateľom by bolo uprené ich základné právo na podnikanie a uskutočňovanie inej zárobkovej činnosti podľa článku 35 odsek 1 Ústavy bez toho, aby išlo o legitímny verejný záujem.

Vážený pán minister, obraciame sa na Vás s výzvou, **aby ste zabránili takémuto diskriminačnému konaniu** a umožnili, aby neziskové organizácie mohli žiadať o príspevok z ESF na opatrovateľskú službu hneď od začiatku implementácie národného projektu, rovnako ako obce.

S pozdravom

Za Výbor SocioFóra

Mária FILIPOVÁ, Centrum pomoci sociálne znevýhodneným občanom, Banská Bystrica

Soňa HOLÚBKOVÁ, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Žilina

Vladislav MATEJ, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, Bratislava

Alica MIKLÁŠOVÁ, Domov dôchodcov a Domov sociálnych služieb Klas, n.o., Vrbové

Viera MRÁZOVÁ, Jazmín, n.o., Handlová

Stefi NOVÁKOVÁ, Dom Svitania, n.o., Jakubov

Oľga REPTOVÁ, OMAPO o.z., Dunajská Lužná

Terézia SEMAŇÁKOVÁ, ZPMP Kežmarok, Kežmarok

Anna ŠMEHILOVÁ ml., EFFETA – stredisko sv. Františka Saleského, Nitra

Pavol VILČEK, Spišská katolícka charita, Spišská Nová Ves

Helena WOLEKOVÁ, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, Bratislava

Viera ZÁHORCOVÁ, Agentúra podporovaného zamestnávania, n.o., Bratislava

Danka ŽILINČIKOVÁ, Centrum Návrat v Banskej Bystrici, Banská Bystrica

Helena Woleková, hovorkyňa

Na vedomie: Jozef Burian, štátny tajomník

Albert Németh, generálny riaditeľ